

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 „ — „

Helyben házhöz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.
Negyedévre . . . 3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

Külön információim vannak!

A legutóbbi bécsi tanácskozások alkalmával mondta ezt a felség, mint újabban minden kétségen kívül kiderült, az öt másodizben felkereső magyar minisztereknek s ennek hatása alatt született meg az a kijelentése, melyet utoljára tett a minisztereknek, hogy t. i. az egyezkedés kísértesse meg az ellenzéki pártokkal.

Az egyezkedés folyamatban is van s már csak a rosszakarát állhat megvalósulása elé, ha megvalósulása lehető. Nincs e pártban talán egy sem, ki a békét ne óhajtaná — így szólott Tisza István gróf pár nap előtt, de ő azért duzzogva félre áll és azzal tölti idejét, hogy a fejleményeket lesi.

A politikai helyzetről részletes értékeléseink a következők:

Hiteles tudósítás a bizalmas tárgyalásokról.

Első sorban a Bécsben történekről akarunk beszélni. Az első audiencián, mely két óránál tovább tartott, báró Bánffy Dezső teljes őszinteséggel számolt be. Elmondotta azt is, hogy a dissidensekkel már tárgyal is egy kompromisszum iránt és, hogy ő ezt elfogadhatónak tartja, noha a basis az ő elmenetele. A másik ut volna a Ház elnapolása és utóbb felosztása, mely esetben ő is megmaradhatna. Az utóbbi ellen ő felségének közjogi aggályai voltak és ezért tartott a diskussió sokáig és av-

val végződött, hogy ő felsége másnapra ismét magához rendelte a minisztereket.

A második napi konferencia csak mintegy 20 perczig tartott. ő felsége kijelentette, hogy külön információi vannak és hogy még újabb információkat vár és azért csak másnap fog dönteni; egyelőre jelzi, hogy a békés megoldást szivesebben venné, mire a ministerek is ebben a szellemben nyilatkoztak.

A harmadnap audiencia egy perczig sem tartott. ő felsége mindössze azt mondta:

— Ich wünsche die Eröffnung zur Pourparlers — s ezzel az audienciának vége volt.

A félhivatalos távirat tárgyalást írt, de éjjel kérte a lapokat, hogy használják a „pourparlers” szót, mert a miniszterelnök ragaszkodni akart a király szavaihoz.

Most pedig áttérünk azokra a dolgokra, melyek a királyi utasítás óta Budapesten történtek; megjegyezvén előre, hogy az összes lapok egészen hamis nyomon járnak és eddigelé még egyetlen tudósítás sem jelent meg, mely a valót csak meg is közelítette volna.

Mikor Szilágyi, Csáky és Andrássy tegnap megjelentek Bánffynál, ez rögtön közölte velük, hogy ő felsége egyenes kívánsága, hogy az obstrukció leszereljen (dass die Obstruktion ab-rüste) és hogy ő felsége meg akarja tudni, hogy ennek fejében mik az ellenzék konkrét kívánságai. Egyszersmindt elmondotta a miniszterelnök, hogy a kormány az ő kívánságát négy pontban foglalta össze, még pedig:

1. Az indemnitati megszavazása.
2. A hat havi provizorium megszavazása.
3. Az ujonctörvény megszavazása.
4. Kiegyezés Horvátországgal.

A házszabályok revíziójáról és az Ausztriával kötendő végleges kiegyezésről a kormány

feltételei között szó sincsen, a mint okszerűen nem is lehet, mert a lelépő kormányelnök nem kötheti meg utódja kezét, a ki talán nem is akar revíziót és esetleg más új kiegyezést akar kötni.

A miniszterelnök kijelentette azt is, hogy ő nem maradhat és semmi szín alatt sem akar maradni. Végül tréfásan jegyezte meg: — Legjobban örvendek annak, hogy ezentul nem kell majd Pulszkytól naponta harmincz tanácsot hallgatnom.

Szilágyi még tegnap este közölte a miniszterelnök feltételeit az ellenzéki pártok vezetőivel, a kik a feltételeket nemcsak megvitathatóknak, hanem elfogadhatóknak is találták. A miniszterelnök lemondását, mint befejezett ténnyel alapul vették és erről nem is beszéltek. Egyetlen személyes kérdés merült fel, melyet egy értelemmel elengedhetetlennek mondtak: Perczel Dezső lemondása az elnökjelöltségről. Ugy mondták, hogy a Házban tárgyilagos politikusként kell elnökölnie és első sorban Szilágyit kérték, hogy vállalja el az elnökséget, de ő határozottan kijelentette, hogy nem vállalja el. A kompromisszum elnökjelöltje tehát Berzeviczy Albert vagy Radó Kálmán lesz.

Az ügyek további fejleményeire irányadó ő felségének az a határozott óhaja, hogy a 67-es alapon álló pártok mielőbb fuzionáljanak, mert ő felsége ebben lát garanciát a monarchiának kifelé való megerősítésére, a mire nagyon is szükség van, mert a külföld bizalma máris megrendült. A fuzió azonban nem közvetlenül most jön. Egyelőre marad tisztán szabadelvű kabinet és ennek elnöke valószínűleg sem Lukács, sem Fejérváry, sem Darányi, hanem Wlassics Gyula lesz. Kállayról, kit egyes lapok emlegettek, szó sincs, noha egy

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Egy téli séta.

Írta: Kárpáti Zoltán.

Tél volt. Az egész vidéket magas hó lepte be, a fákat zuzmorás lomb takarta, a puszta hó mezőkön sivitva futott végig az éles és hideg szél. Kihalt minden, még a hosszú országuton is csak én és hű kísérőm — a vén Mylord — baktattunk lassacskán. Itt-ott még néhány kis madárka ugrált fölborzolt tollazattal s éhesen szedegette a szekerokról lehullott magvakat.

Mily szomorú s mégis mily fenséges volt az a kép a maga élet nélküli pusztaságával s végtelen fehérségével.

Lelkem, mely most oly fájó volt, kinosan vergődött gondolataival, melyek egyre nyomasztóbban toltak agyamra.

De mért is hagytam el őt, mért futottam esábos délibáb után?!

Keblemen vannak utolsó sorai s azok oly égetők.

— Ah, Zoltán, én oly forrón szeretlek s te oly kiméletlen voltál . . . Megboocsás, hogy így beszélek, de többé nem teszem, hisz már mindennek vége . . . A tavasz békét, örök nyugalmat hoz nekem. — Gondolj arra a kis keresztre, mely sirom felett lesz s imádkozzál értem . . . Ezt az arcképet

örizd meg emlékül és soha se feledd el, hogy te voltál mindenem és hogy az, kit te egykor vigasztalva boocsánattal szoritottál kebledre, — neked is megboocsát . . . És most Isten veled kedves Zoltán! Élj boldogul s tartsd meg emlékedbe a te szerető Irénkédet.

Ketten voltunk a szobában. Ő ott ült a kereveten, szép fejét lehajította s piczi kezeivel egy buzavirágot tépdesett. Én mellette ültem s édes áhitattal hallgattam ártatlan csevegését.

Egyszer csak rám néz, hangján fájdalom rezeg át s kiönti szívének minden bánatát . . . Szeretett, önfeledten dobta magát szerelme karjaiba és — csalódott . . . Könny áradt szeméből s a kerevetre rogyott. — Megragadtam kicsi kezét, keblemre vontam s hosszan, boldogan néztem azokba a bünbánó, könnyes szemekbe. Vigasztaltam, beszéltem neki a Megváltó boocsánatáról és nyugalmat ígértem nyugtalan keblének.

És ő lassanként nyakamba fonta karjait s édes, meleg csókot lehelt homlokomra.

— Csodálatosan boldog volt az az óra; az a leány, ki azt hitte, hogy már teljesen elvesztett, reám támaszkodott, hogy újra fölemelkedhessék. Mily jól esett látnom bizalmát, mily jól ezett tudnom szerelmét . . . Mindent feladtam e perczben s csak azt éreztem, hogy szeretem, nagyon — nagyon szeretem . . . És . . . aztán elhagytam . . . Kért, esdekelt, ne menjek el, hisz őt senki meg nem érti. — ne

hagyjam el, hisz ő nagyon szeret . . . de én vágyaim után röpültem s elhagytam. Sirt, mikor vigasztaltam, leborult a Madonna előtt. hangja zokogásba fult s imádkozott. — Kirohantam — ki a nagy világba és . . . és elfeledtem őt. — Éltem, csalódtam, aztán visszajöttem, hogy újból éljek — igazán . . .

Ruhámon még ott volt az ut pora, fülemben még egyre hangzott a vonat zakatolása, midőn az ablak alatt hosszú temetési menet haladt el.

Lassan, némán haladt a menet.

A némaságot csak a gyászoló anya fuldoló zokogása törte meg néha-néha.

A mennyezetes kocsin fekete koporsó, a koporsón egyetlen koszoru volt s ez egyetlen szó aranybetűkből: — »Irén«

Ó . . . ő . . . Irén!

Oh mily nehéz viszontlátás volt az!

* * *

Szomoruan lépdeltam tovább bús emlékeimmel a fagyos havon. A nap erőtlenül szórta sugarait a messze távolból a hómezőkre s azok ezer színben ragyogtak a sugár-füldőben.

Mylord előre fut, fölrebbent néhány szedegető sármányt, aztán megáll s csodálkozva nézi a kis távolságban ismét alászálló madárkakat. Majd bevár engem, hizelegve hozzám simul, a farkát csóválja s mintha csak el akarná vonni figyelmemet emlékeimtől, bekapja szájába kezemet s szükölve ugrálni kezd körültem.

árva betű sem igaz abból, hogy Kállay konzervatív irányban tereli a magyar politikát. A mostani kibontakozás egész koncepciója is Kállaytól ered, a ki Ő Felségét informálta és a békés megoldást ajánlotta. Bécsben remélik, hogy a későbbi koalíciós vagy fuzionális kabinet számára fognak a szabadelvű pártban alkalmas elnököt találni és itt első sorban Széll Kálmánra gondolnak. Végső esetben, ha nem vállalkoznék képviselő, akkor egy nem parlamentáris miniszterelnököt neveznének ki Szögyény-Marich László személyében; de erre valószínűleg nem is lesz szükség.

Báró Bánffy Dezső holnapután, csütörtökön, legkésőbb pénteken ismét Bécsbe megy, hogy Ő Felségének megvigye a kívánt jelentést.

Az ellenzéki pártok közös értekezlete.

A tegnapi nap folyamán megkezdődött kompromisszum tárgyalások ma már konkrét formát öltöttek.

A miniszterelnök nem közölte tegnap este a dissidensek vezéreivel a maga feltételeit, ellenben felszólította ezeket, hogy az ellenzék feltételeit közöljék vele.

Az összes ellenzéki pártok részben tegnap este, részben ma délelőtt tanácskoztak.

A nemzetipárt tegnap este megállapította a békefeltételeket, a legelső feltétel e szerint Bánffy báró elejtése volna.

A függetlenségi párt ma a képviselőház termében tanácskozott és megállapította ezeket a feltételeket:

1. Tiszta választás.
2. Kuriai bíraskodás.
3. Inkompatibilitás.
4. A választási szenzus lejjebb szállítása.

A bizottság tagjai:

Kossuth, Tóth János, Győry, Thaly Kálmán helyett, aki most távol van, a míg visszaérkezik, Kiss Albert és Hentaller Lajos.

Az Ugron frakcióból: Polónyi Géza, Bartha Miklós.

A nemzeti párt részéről Apponyi Albert gróf, Horánszky Nándor és Szentiványi Árpád végül a néppárt részéről Molnár János és Rakovszky István küldettek ki.

A pártok ezen kiküldöttei ma délelőtt 11

órákor a képviselőház I. sz. termében tanácskoztak.

Kétségtelen, hogy az értekezlet elfogadta a fenntebb ismertetett, a kormány által felajánlott tárgyalási bazist és így alapos a remény, hogy még a *hét folyamán helyreáll a törvényes rend.*

Az ellenzék, mint értesülünk, a dissidensek után megindítja a tárgyalásokat Bánffyval.

A Rakovszky—Zeyk párbaj.

A képviselőház szombati ülésén történt, hogy Rakovszky István országgyűlési képviselő, a Ház egyik jegyzője gunyos megjegyzésekkel kísérte a távollévő képviselők névsorát, a melyet ő olvasott föl. Zeyk Gábor kormánypárti képviselőnek sehogysem tetszett Rakovszky mókája, s valami sértő szót kiáltott oda Rakovszkynak, aki így ríposztírozott vissza:

»Beszéljen inkább a bivalbornyuról!»

Zeyk Gábor sértőnek találta ezt a kifejezést s gróf Berchtold Artur és Molnár Béla képviselő által nyomban provokáltatta Rakovszkyt, a ki segédeiül Szentiványi Árpádot és Kubik Bélát nevezte meg.

A két fél segédei tegnap tárgyaltak s kard párbajban állapodtak meg, a melyet ma reggel 9 órákor vívtak a felek a Horváth-féle vívóteremben.

Ugy Zeyk, mint Rakovszky kütűnő vívók lévén, körülbelül egy perczig tartó precis assant vívtak, míg végre mindkét fél egyszerre sebesült meg. Zeyk jobb keze fején a hüvelykujjig húzó, csontig hatoló vágást kapott, míg Rakovszkynak balarczára mért egy hosszú vágást Zeyk. A sérülés a nyakig terjed.

A párbaj után a felek egyenesen a képviselőházba hajtottak, a hol pártfelek lelkesen üdvözölték őket. Általános derűtséget keltett, a mikor Rakovszky bekötött fejfelül a jegyzői székbe s Zeyk felkötött karral lépett az ülés-terembe.

Békétárgyalások.

Budapest, január 10. (Saját tud. táv.)

A tényleges munka az ellenzék részéről is megindult a béke létrehozására s ma már ennek folytán elmondhatjuk, hogy méltányos feltételek esetén az ellenzéki

férfiak akadékoskodásain nem fog szét-töredezni a béke készülő műve.

Az ellenzéki delegátusok, kik az ellenzéki pártok teljes bizalmát bírják ez ügyben, ma délelőtt 11-től délután két óráig tanácskoztak a feltételek felett s a megállapított pontokat még ma az ellenzéki pártok elé terjesztik, holnap megformulázzák és írásban átadják Szilágyi Dezsőnek, aki ismét közölni fogja azt Bánffyval.

Politikai körök nagy érdeklődéssel néznek az esti pártkonferenciák elé, melyeken a békepontok az egyes ellenzéki pártok által külön-külön fognak a próbát. Kompromisszum esetén hír szeriint az összes eddigi elnök-jelöltek elejtésével Lukács Bélát választják meg elnökül.

Nagyon is jó lesz . . .

A mű-bizalmak sűrűn érkeznek fel a kormány bátorítására, mely azonban bátorodni még sem akar s most éppen kevés figyelmet juttathat az érdemes bizalmi nyilatkozatoknak, mikor mindenütt szakad a gát.

Egy ilyen mű-bizalmi felirat azonban a rendes sablonszerű formától lényegesen eltér, lévén benne olyas valami megoldás féle, amire Bánffy br. miniszterelnök szorult helyzetében még eddigelé valószínűleg nem gondolt. Az illető pártelnök ur tehát mégis jó szolgálatot tesz a nagyérdemű kormánynak nem ugyan az általa kifejezett legmagasabb fokú bizalom által, hanem no — mert azt a különös eszközt ajánlotta, mely nélkül egy új Ház a jelen kormány mellett ismét odáig jut.

Ahoz a bizonyos felirathoz ugyanis a pártelnök ur sajátkezűleg a következőket írta:

«Bátorkodom, laikus felfogásom szerint, azt a tanácsot megkoczkáztatni, hogy a jövő választásoknál iparkodjék a kormány, hogy a pártban fiatal és erős emberek legyenek, kik a hazát veszélyeztető, obstruáló, vad elemek közé üssenek is. Nagyon jó lesz: kiszolgált és megkopaszodott szolgabírák helyett — mérszároslegényeket bevinni populus Bánffyánusnak».

Lám, lám. És az illető pártelnök urat még nem fedezte fel Bánffy br. miniszterelnök.

Lassan Várhelyre, a szomszéd faluba értünk.

Nagy, sárga ház állt előttünk, melynek homlokzatáról lombtalanul csüngtek alá a vadszőlő-venyigék.

A pusztá virágos kertben egy kis leány, — kinek göndör arany fürtökkel körözött arczát a hideg kipirosítá, — hólapdákat csinált s a fákra dobálta. A zuzmara ezernyi gyémántként csillogva hullt a földre.

— Paulus, Paulus, mindjárt hó embert fogok csinálni! — kiált föl egyszerre s oda futva a kertbe jövő néjéhez, meg fogja kiveresedett kicsi kezeivel annak fejét, magához vonja s czuppanó csókot nyom arczára. — Aztán befut a legnagyobb hóba s boldog lelkesedéssel fog hozzá a hőember gyórásához.

Mylord, a mint meglátta a kis leányt, elhagyott engem s a kis kapun át a kertben termett.

— Mylord, Mylord, — kiált fel újra a kis leány — Paulus, itt van Mylord! . . . Zoltán bácsi jön! — kiabálja tovább s már ott van a kutyánál, ráhajlik nagy bundás fejére, simogatja s oly kedvesen csevegi fülébe:

— Mylord, Mylord, hol hagyta a Zoltán bácsit.

Mylord barátságosan morgott s a farkát csóválta.

Arra én is oda értem a kis kapuhoz.

— Zoltán bácsi, Zoltán bácsi, jöjjön csak be, már olyan régen nem volt nálunk!

— Ah, jó napot! . . . Hová megy ön? —

kérdé nagy fekete szeméit reám vetve a nagyobbik nővér.

— Csak sétáltam s Mylord ide vezetett . . . De hogy van? Olyan ritkán látjuk egymást.

— Nagyon ritkán. De mért is nem jön át gyakrabban. Legalább hamarább ütnök el ezeket az unalmas téli napokat. Apa oly sokszor várta önt . . . Andrea, Andrea, hát te hová futsz? Itt hagyod Zoltán bácsidat?

— Mindjárt jövök Zoltán bácsi! — kiált vissza a kis leány s már mezsze fut Mylorddal az országúton.

Mig én Paulával beszélgettem, a kis Andrea folyton a kutyával volt elfoglalva. Lefektette a hóba, rádobott egy rakás havat, s a mikor a kutya megrázva bundáját elugrott tőle, lelapult a földre s aztán ismét hozzá futott, oly édesen kacagott s oly boldogan szoritotta keblére bozontos fejét.

Az egyik fára rászállt egy szarka. Mylord vágyó kíváncsisággal kezdte nézni az új vendéget. Andrea erre egy hólapdát csinált s a fára dobta. Mylord fölcsholt, a visszaeső lapda után futott, visszahozta, a kis leány lábai elé tette s ugatni kezdett.

Andrea megértette.

— Te jó Mylord, te kedves Mylord. Ugy-e szeret téged Zoltán bácsi? De én is szerellek — nagyon, nagyon! — s azzal össze-vissza csókolta a vén kutyát.

Majd ismét csinált egy hólapdát, messze kihajította az utra s a kutya után, mely nagyokat ugorva a lapdácért szaladt, kifutott a kis kapun.

— De menjünk be! — szólalt meg Paula. — Hisz ön meghűlt! Már is köhög.

— Nem tesz semmit! a köhögés nálunk télen rendes.

— Rendes? s ön nemfél — kérdé jószágos szeméit erősen reám szögezve.

— Önnek jobban kellene magára vigyázni! — folytatá tovább s tekintete oly őszinte aggodást árukt el.

Oh mily jól esett e tekintet. — Szívem dobogni kezdett s én Paulában magam előtt láttam Irént. Még soha sem álltam előtte ily érzsései, ily boldog, ily remélni kezdő meghatottsággal.

— Lássá Zoltán, mennyi keserűséget szenvedne, ha megbetegednék . . . hisz önt annyian szeretik, — édes mamája, testvérei . . .

— Aztán én, Paula, mama, apa és mindnyájan . . . szól bele beszédünkbe a csendesén visszajött Andrea s megfogva kezemet kimerülve dőlt reám.

— Igen — igen! Paula és én nagyon szeretjük a bácsit! — lihegé tovább. — Paula mindenható csak a bácsi nevét írja . . .

Paula rám nézett, aztán lesüté szemét s előre indult. Mi utána.

Leghátul jött Mylord. Ha rá néztem, oly biztatólag csóválta farkát, oly helyestőleg pislogott nagy szemével, mintha csak azt mondta volna:

— Menj, menj — új remény, új élet előtt állsz.

És én mentem s alig tudtam betelni veze-

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 10.

Rakovszky István bekötött fejjel járt kelt a teremben, vezette egy darabig a jegyzőkönyvet s vigasztalagta a tudakozódó képviselőket.

— Semmi az egész, csak egy kis karczolás.

Zeyk Gábor, aki felkötött karral sétál a folyosón, szintén ezzel felel pártfeleinek:

— Semmi baj, csak egy kis vágás.

A két bajvivóval egy darabig elévődnek, aztán besietnek a tanácskozó terembe, ahol Madarász József éppen megnyitja az ülést és felolvastatja a jegyzőkönyvet.

— Van-e észrevétel a jegyzőkönyv ellen?

— Hogyne! hogyne! — jelentkezik *Ivánka* Oszkár és beadja azt a módosítást, hogy a jegyzőkönyvbe vétessék be: *Kelt Budapest székesfővárosban.*

— Ejnye be jó! — kiabálnak jobbról. Elfogadjuk!

— De mi nem fogadjuk el! — felelnek balról.

Blaskovics Ferencz is adott be egy módosítást, azt, hogy az ülés 1 óra 35 perczkor végződjön.

— Fölteszem a kérdést: elfogadjá-e a Ház a módosításokat?

— Hohó! névszerinti szavazást kérünk! — kiált a baloldal.

— Ezt senki se kérte! — mentegődzik Madarász.

Kubik Béla is feláll.

— Indítványozom, hogy régi szokás szerint a helyet az elnöki kijelentés helyett a *gyűlést elosztatom* ez tétessék bezárom.

— Ezt a módosítást nem engedem benyújtani, mert a házszabályok szerint az ülés világosan megnyitják és *elosztatják*, a házszabályok ellen pedig módosításokat beadni nem lehet.

Az egész ház viharos derűtséggel fogadta ezt a kijelentést és áttértek a szavazásokra.

Ivánka indítványát 134 szóval 6 ellen elvetették.

Blaskovics indítványát elvetették.

Elnök indítványozza, hogy holnap folytatásá a ma napirendre tűzött javaslatok tárgyalását. (Elfogadjuk!)

Az interpellációk.

Elnök jelenti, hogy több sürgős interpelláció van bejelentve. Első

tömmel. Oly régóta ösmertem Soóváry Paulát, annyiszor voltam vele együtt és soha sem láttam benne többet egy kedves ismerősnél. Most pedig dobogó szívvel, vágyva, remélve követtem lépteit s úgy szerettem volna neki mindezt megmondani, úgy szerettem volna azokat a szeretettel tele, aggódo szemeket, mint az enyémekeket, összecsókolni.

Elröpült a mult, s csak az édes valóság — szívem félébredt szerelme volt velem.

— Ugy-e Zoltán bácsi, holnapig nem megy el tőlünk? — szólalt meg Andrea. Itt fog aludni, Paulus olyan puhára veti meg az ágyat. Este fogunk kártyázni s holnap aztán Paulussal visszakisérjük a keresztig. Ugy-e itt marad?

— Itt, itt marad! — felelte helyettem Paula. Különben sem bocsátanók el.

Ránéztem, szemekünk találkoztak s oly örömmel erősítettem meg, hogy holnapig el nem megyek.

— Szervusz Öcsém! — szólt hozzám az apa, amint beléptünk a szobába. Csakhogy látlak valahára! Hát annyi ideig hagyod unatkozni a lányokat? Egyre rád vártak. A sakkomat is már ellepte a por... Paula adj csak egy eszébe théát Zoltánnak; te meg Öcsém ülj ide s mig megiszod théadát, sakkozunk egyet.

Paula elhozta a théát, aztán hozzánk ült s egész odaadással nézte, hogy hibázom el egyre-másra a lépéseket.

En pedig oly boldog voltam.

Makkfalvy Géza, aki az egyetemi körnek bezárása ügyében interpellál. Az ifjuság nem foglalkozott a körben a politikával, egyszerűen tanácskozott egy leendő gyűlés előkészítéséről. Mikor az egyházpolitikai tüntetések voltak, vagy a bizalmi felvonulás, vagy az obstrukció ellenes tüntetés, akkor elnézték, hogy az egyetemről induljanak ki e tüntető és politikai óvációk, de ma nem, mert az ex-lex állapot ellen irányul. Ha kiölik az önálló gondolkozást az ifjuságból, lehetnek belőlük száraz bürokráták, de nem önálló erős hazafiak. Ha a lelkesedést, a hazafiúi szeretetet kiölik az ifjuságból, olyanná nevelik, mely hazáját is képes elárulni. A tüntetések megbotozták a fiatalságot, ma eltiltják a szabad gyülekezési jogtól, holnap talán rablánczot akarnak rárakni. (Nevetés jobbról). Beadja interpellációját, mely a következő:

Sürgős interpelláció a vallás- és közoktatási miniszter urhoz!

1. Van-e tudomása a miniszter urnak, hogy az egyetemi hatóság az egyetemi kört ideiglenesen felfüggesztette?

2. Van-e tudomása, mi indította az egyetemi hatóságot ezen eljárásra?

3. A miniszter ur jóváhagyásával járt-e el az egyetemi hatóság?

4. Szándékozik-e a miniszter ur az egyetemi kör megnyitása iránt sürgősen intézkedni?

Ugyancsak az *Egyetemi Kör* ügyében *Barabás* Béla és *Major* Ferencz a következő interpellációkat terjesztették be:

Igaz-e, hogy az Egyetemi Kört az egyetemi tanács engedetlenség miatt ideiglenesen felfüggesztette s hogy ehhez a vallás- és közoktatási miniszter ur jóváhagyásával hozzájárult?

Tekintettel arra, hogy az Egyetemi Kör felfüggesztése avagy feloszlatása iránti intézkedések csakis ezen kör alapszabályainak szem előtt tartásával tehetők meg, — tekintettel arra, hogy az Egyetemi Kör tagjai, mint erkölcsi testület, semmi oly cselekményt elnem követett, amely miatt ezen kör felfüggesztése elrendelhető lett volna, tisztelettel kértem, vajjon minő törvény, miniszteri rendelet avagy minő egyéb külső befolyás volt az, mely a miniszter urat arra bírta, miszerint az egyetemi tanács ezen világosan törvényellenes és statáriális intézkedéséhez hozzájárult?

Hajlandó-e a miniszter ur haladék nélkül intézkedni, hogy a törvényellenes felfüggesztés orvosoltassék s az Egyetemi Kör rendeltetésének átadassék?

1. Mennyiben felel meg a valóságnak azon megdöbentő hír, hogy a t. kultuszminiszter ur az egyetemi polgárság szabad véleménynyilvánítását hazánk ezeréves alkotmányának jelen válságos és minden igaz hazafi szívére mélyes aggodalmakkal eltöltő helyzetére vonatkozólag megakadályozandó, az egyetem bezárásával is fenyegetődjött?

2. S amennyiben ezen, mind az egyéni, mind pedig a közálladalmi kulturális érdeket szellemi és anyagi oldalról egyként veszélyeztető ministeri fenyegetés való: szándékozik-e ezt a t. miniszter ur azon esetben is valószínűsíteni, ha az egyetemi polgárok mind tanulmányi, mind fegyelmi ügyrendjük betartásával — eddig bírát körükből kizáratván, mint a hazának szabad polgárai, hazafias érzelmeik s a jelen válságos helyzettel szemben elfoglalt polgári véleményük szabad nyilvánítására az Alma Mater körén kívül levő helyen vállalkoznak?

Nagyvárad város közügyei.

A holnapi közgyűlés tárgysorozata.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága érdekes, a város jövő fejlődésére nagy fontosságú kérdésekben fog tanácskozni holnap.

Ha csak egy szemernyi remény táplálna bennünket, hogy az akció siker kísérí, legmesszebbhatónak azt kellene tartanunk, a melyik pont a házbéradó helyett a házostályadó behozatalát czélozza, mert ezáltal a háztulajdonosok zsebében csak állami adó kevesebbet

czimén mintegy 24,000 frt maradna. Nem hiszszük azonban, hogy ezen mozgalomnak bármi sikere lenne. A törvényhatóság azonban csak helyesen cselekszik, ha minden követ megmozdit ez irányban.

Fontos tárgya lesz a holnapi közgyűlésnek még a villamos vasut építésére vonatkozó szerződés, mert annak elfogadása esetén talán csak hozzájutunk ennyi sok kellemetlen incidens után ehhez a rég nélkülözött forgalmi eszközhez.

A vasuti üzletvezetőség felállítása iránti kérelem megújítása szintén egyik régi és jogos óhajításunk kifejezése lesz.

Még több fontos ügy van felvéve a tárgysorozatba s így érdekes közgyűlésre van kilátásunk.

A közgyűlés képe is némi változáson megy át. Ugyanis hiányozni fognak azok a biz. tagok, akik a novemberi választásnál kimaradtak s helyeiket az új városatyák foglalják el.

A tárgysorozat a következő:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának f. évi január 12-én, esetleg következő napjain a városház tanácstermében, mindenkor d. u. 3 órakor tartandó rendez közgyűlésén következő ügyek kerülnek tárgyalás alá:

1. Polgármesteri havi jelentés.

2. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur leirata a távbeszélő államosítása, illetve újbóli berendezése ügyében.

3. A tanács előterjesztése a város területén építendő villamos vasut ügyében.

4. U. a. javaslata a város tulajdonát képező szőlőtelep kibővítése iránt.

5. U. a. előterjesztése a bihari »Hágó«-korcsma és »Volf«-korcsma eladása tárgyában.

6. U. a. előterjeztése a város területén építendő óvodák elhelyezése iránt.

7. U. a. javaslata a házbéradó eitörlése s a helyett egy méltányosabb adórendszer behozatala tárgyában.

8. U. a. előterjesztése a Korona-utcai iskola építésére vonatkozólag.

9. U. a. előterjesztése, az utcák elnevezése és a házak számozása iránt.

10. U. a. előterjesztése, a fizetési előlegre vonatkozólag alkotott szabályrendelet tárgyában.

11. U. a. javaslata Győr sz. kir. város közönségének a vidéki városok érdekében kelt feliratának pártolása iránt.

12. U. a. betérjeszti a nvárad kereskedelmi és iparkamarának Nváradon vasuti üzletvezetőség felállítása tárgyában kelt feliratát pártolás végett.

13. U. a. előterjesztése, a mult évi vámbevétel eredményéről.

14. U. a. előterjesztése a nvárad i. sz. káptalan kövezetvám díj átalánya ügyében.

15. U. a. előterjesztése, báró Königswarter Hermann kövezetvám díj átalánya ügyében.

16. U. a. javaslata, Réz Mihály és neje fizetés rendezés iránti kérvényük tárgyában.

17. U. a. előterjesztése a Rhédey-kerti feügylőség vízhasználati díj leírás iránti kérvényére vonatkozólag.

18. U. a. javaslata az ebtartási szabályrendelet módosítására vonatkozólag.

19. U. a. bemutatja a petroleum szállításra vonatkozólag Kiss Károlylyal kötött szerződést.

20. A tolonczok élelmezésére vonatkozó szerződés.

21. Máthé Demeter és Timkó János föld bérlet átruházása iránt kérelmük.

22. A központi választmány az országgyűlési képviselő választásra jogosultak 1899. évre érvényes névjegyzékét betérjeszti.

23. A polgármester előterjesztése a szakbizottságok megalakítása iránt.

Miről midőn a törvényhatósági bizottság t. tagjait értesíteni szerencsénk van, egyszersmind tudatom, hogy a közgyűlési tárgyak az ülést megelőző napon a tanácssteremben kitéve lesznek s bárki által megtekinthetők.

Nagyvárad, 1899. január 10.

Rácz Mihály,
főjegyző.

A bibornok-püspök a Pázmány-egyesületnek.

Az »Országos Pázmány-egyesület«, mely hivatva van a katolikus írók és hírlapírók között a testületi szellemet megteremteni és tagjait az agg-kor esetére anyagilag biztosítani, — vasárnap Győrött tartott felolvasást, melynek tiszta jövedelmének egy részét az egyesület segítő alapja javára fordítják.

A felolvasásra lerándult az egyesület elnöke, *Herczegh Mihály* dr. egyetemi tanár s közreműködtek azon: Sziklay János, Cenner Lajos, Lichtenstein Dóra, Kenedich Kálmán népszínházi tag és Lányi Géza.

A felolvasáson diszes közönség volt jelen s ideérkezett dr. *Schlauch Lőrincz* bibornok-püspök levele *Herczegh Mihály* dr. egyetemi tanárhoz, az egyesület elnökéhez, mely szerint az egyesület javára 500 frtot adományoz.

A levél szövege a következő:

»A katolikus hírlapírók és írók országos Pázmány-egyesületének, mely a jó Isten segítségével katolikus egyházunk s magyar hazánk üdvére nagyon, de nagyon sok jót van hivatva tenni, pártolása hivatásomnak egész természetes folyamánya. Méltánylásomnak és reményemnek már szóval akkor adtam kifejezést, midőn Nagyságod vezetése alatt az egyesület küldöttségével személyesen volt szerencsém érintkezni. Ezuttal a magasztos czélu egyesület anyagi támogatására tisztelettel ötszáz forintot küldök alapítványul s a jó Isten bőséges áldását esdem áldott működésükre. Fogadjon Nagyságod kitűnő tisztetemet nyilvánulását. Dr. *Schlauch Lőrincz* bibornok, nagyváradai latinszertartású püspök.«

Hivatalos órák a városnál.

— Reform a közönség hátrányára. —

Már egy ízben kimondtuk véleményünket, hogy semmiképen sem tudjuk a közönség érdekeivel összeegyeztetni a városházán tervezett új reformot a hivatalos órák összevonása tárgyában.

Azóta tárgyalta az ügyet az iskolaszék is és a legtekintélyesebb tagok felszólalása után egyhangulag az összevonás ellen nyilatkozott.

Daczára ennek, mint értesülünk, a városházán keresztül akarják vinni a reformot s lehet, hogy már ma foglalkozik vele a tanács.

Dr. *Bulyovszky József* polgármester, mikor erről a közgyűlésben szó volt, kijelentette, hogy a reform csak úgy volna keresztülvihető, ha az iskolák és más hivatalok is hasonló reformot hoznának be.

A mi az iskolákat illeti, a középiskolák igazgatói majdnem kivétel nélkül hajlandók bele menni a délelőtti egyfolytában tartandó iskolai oktatásba.

A községi iskolaszék azonban az összes községi iskolákra nézve elvetették a reformot. Éppen így, mint biztos tudomásunk van a dolgról, az összes felekezeti elemi iskolák ellene vannak a mozgalomnak s hallani sem akarnak arról.

Már pedig Nagyváradon a középiskolákba alig 500 gyermek jár, míg a községi és felekezeti iskolákat négy ezernél több gyermek látogatja.

Nemcsak paedagogusok, hanem egészséges, helyes gondolkozású családapák véleménye szerint is a hivatalos órák tervezett megváltoztatását csak olyanok kezdeményezhették és helyeselhették, a kik nem érezték és felfogni sem képesek az apai örömeiket, vagy olyan jó móddal vannak megáldva, hogy nevelőt tarthatnak s egyáltalán nincsenek az elemi isko-

lára szorulva, legfeljebb a vizsgálat letétele végett.

Van a kérdésnek azonban még egy fontosabb oldala is.

A városi közigazgatásnál, bár az utóbbi időben a bürokratikus rendszer erősen tért hódít, a közönség személyesen keresi fel az egyes hivatalokat s így nem egyszer pár szóval elintézi azt, a mit hetek múlva ütnének nyélbe sok irka-firkával, ki- és beiktatással.

Ennek a közönségnek egy része a délelőtti pár órára volna szorítva, mert a déli egy-két órát, a mi szabad ideje van, nem áldozhatja arra, hogy a városházát járja, csak azért, mert némelyek szeretnek az ujtásokban utazni.

Ez a fontos körülmény silányítja tönkre azt az érvet, hogy pl. az összevont hivatalos ósa-rendszer a hogy beválik a postaigazgatóságnál, éppen úgy beválik a városnál is. Mert a postaigazgatóságnál alig fordul meg a közönség, míg a városnál sokszor alig birnak mozogni a sötét folyosókon.

Elég nagy baj már az is a közönségre, hogy annyira szét vannak szórva a városi hivatalok, még a hivatalos órák megrövidítésével is megnehezíteni a helyzetet, több volna a tévedésnél.

Legkevésbé értünk pedig egyet azokkal, a kik takarékosági szempontból akarják az egész reformot. Nagyon hamar meggyőződnek arról, hogy a reformmal járó hátrányok korántsem állanak arányban a netalán megtakarított néhány száz forinttal.

UJDONSÁGOK.

TAJÉKOZTATÓ.

Január 13. A biharmegyei nőegylet választmányi ülése d. u. fél 5 órakor.
Január 25. A kath. kör választmányi ülése d. u. 6 ó.
Január 29. A kath. kör közgyűlése délután 4 órakor.

* **A villamos vasút szerződése.** A villamos vasút sorsa valószínűleg eldőlt már a holnapi közgyűlésen. A miniszter leirata értelmében a városi tanács felhívta a közuti vasut-társaságot, hogy ha hajlandó elfogadni a Tröszt által elfogadott feltételeket, írja alá a szerződést. Ennek a közuti társaság, bár vérző szívvel, eleget tett. A tanács semmiképen nem akarja már tovább halogatni a kérdést, s azért a holnapi közgyűlés elé terjeszti javaslatát, hogy a törvényhatóság fogadja el a közuti vasut által aláírt szerződést.

* **Erzsébet királyné szobrára** ujabban a *székelyhídi* r. kath. iskola növendékei küldtek be 1 frt 50 krt. Összes eddigi gyűjtésünk 97 frt 81 kr.

* **Nem lesz III. aljegyző.** Mint már írtuk, a főispán *Kalmár Lajos* városi fogalmazót Nagyvárad városához könyvvezetővé nevezte ki. Az így megüresedett fogalmazói állás betöltésére a holnapi közgyűlés teszi meg a szükséges intézkedéseket. — Az a terv, hogy a fogalmazói állás megszüntetése mellett egy III. aljegyzői állást szerveznek, ez idő szerint függőben marad. A tanács ugyanis levette a napirendről illetve ezt a kérdést akkorra halasztotta, mikor a szervezeti szabályzat módosítása napirendre kerül.

* **A nagypiaczi színház érdekében.** Már említettük, hogy Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának egy része, akik a színházat a Nagypiacz-térre akarják építeni, értekezletet tartottak s ennek eredményéhez képest indítványt terjesztenek be a törvényhatósághoz. Az indítvány szerint azt akarják, hogy mondja ki a törvényhatóság, miszerint nem hatalmazza fel a tanácsot a Mayr és Weiszlovits házak kisajátítására és a Bazár-szoros kibővítésének a színház

építésével kapcsolatos keresztülvitelére. Ez az indítvány nem kerül elé a holnapi közgyűlésen, aminthogy a kisajátítás ügyét sem hozza a tanács most a törvényhatóság elé. Az indítványt már mintegy negyven törvényhatósági tag írta alá.

* **Arany lakodalom.** Vasárnap tartotta király-Daróczonek aranylakodalomát Galiger Mihály ottani polgár nejeivel Neuhoft Annával. A szent mise után a tisztes öreg párhoz *Nábráczky Sándor* plébános szép alkalmi beszédet intézett s végül megáldotta őket. A lakosság elhalmozta üdvözlésével az ünneplő pár.

* **Óvodák építése.** Az óvodák építése ügyében a városi tanács elvi határozatot akar provokálni. Javasolja ugyanis, hogy a 10 óvoda építési költségeire szavazzon meg a város 126 ezer frtot. Ez összegnek az évi törlesztése 6 ezer frt s így a 3%-os óvodai pótdából, 9 ezer frtból, még fennmaradó 3 ezer frt pedig az óvodaépületek fenntartására fordíthatnák. Holnap határoz a törvényhatóság e kérdésben.

* **A telefon átalakítása.** Említettük, hogy a nagyváradai telefon vezetékét az új tulajdonos: a m. kir. posta kincstár ujonnan építteti, még pedig földalatti kettős vezetékkel. A közigazgatási bejárást közelebb tartják meg, a melyhez Nagyvárad városa képviselőjében dr. *Bulyovszky József* polgármester, *Busch Dávid* főmérnök és *Száhländer Károly* kiküldését javasolja a tanács.

* **Vasuti üzletvezetőség Nagyváradon.** A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara nemrég ismételtén felterjesztést intézett a m. kir. áll. vasutak igazgatóságához, amelyben kimutatja, hogy éppen a helyes vasuti kezelés megkönnyítése végett mennyire szükséges volna egy vasuti üzletvezetőségnek Nagyváradon való felállítása. A feliratban ki van fejtve, hogy mely vonalak volnának egy új üzletvezetőség hatáskörébe vonandók, anélkül, hogy a kolozsvári, debreczeni vagy aradi üzletvezetőség hatásköre lényegesen megrövidülne. A kereskedelmi és iparkamara ezen feliratát pártolás végett megküldötte a kereskedelmi miniszterhez és Nagyvárad városához is. A városi tanács tegnap foglalkozott az ügygel és elhatározta, hogy pártoló véleménynyel terjeszti be a holnapi közgyűléshez; azonkívül átteszi a közigazgatási bizottsághoz, hogy a szokásos fél éves jelentésbe az óhajok közé vegye fel a közig. bizottság annak idején a Nagyváradon felállítandó vasuti üzletvezetőség szükségességét.

* **A nagyváradai jogakadémia a tudományos világban.** »*Minerva*« czimen jelenik meg évenként az a vaskos évkönyv *Strassburgban*, mely az évenként beszerzett adatok alapján számot ad a világ összes főiskoláiról, együvé csoportosítva a hallgatóság számát. Ezen óriási adathalmazban turkálva ujabbnál újabb meglepetések érnek bennünket. Így kitűnik, hogy a hallgatóság számát véve alapul a hazai főiskoláink kiválóan előkelő helyet foglalnak el a tudományos világban. A *budapesti* egyetem a hetedik, a *kolozsvári* egyetem pedig a 96-ik helyen áll. A *jogakadémiák* között legnagyobb számmal a magyarországiak vannak. A 44-ik helyen következik a *nagyváradai jogakadémia*, melynek hallgatói száma túlhaladja az összes magyarországi jogakadémiák és theologiai iskolákat. Hallgatóinak száma 176, utánna következik a pozsonyi 170, az eperjesi 149, a sárospataki 116, a pécsi 115, a kecskeméti 97 és az egri jogakadémia 81 hallgatóval.

* **A »Nagyváradai Kereskedelmi Csarnok«** szórakoztató bizottsága Kunz Gusztáv akadályoztatása folytán dr. Hoványi Géza elnöklete alatt tartotta meg tegnap este értekezletét s elhatározta, hogy első házias jellegű estélyét a legközelebbi szombaton, folyó hó 14-ik napján tartja meg a katonai zenekar hangversenye és felterítés mellett. A rendező bizottság értesíti a

részvevő társulati tagokat, hogy meghívandó vendégeik részére — kik csak tánczó fiatal emberek lehetnek — a meghívó jegyeket a társulat titkári hivatalában naponta délután 2—4 óráig vehetik át.

* Miért kezdett háborut Menelik király?

Abeszínia négusa, a diadalmas Menelik immár annyira haladt a civilizációban, hogy a baleinák iránt is érdeklődik. Egy Deslys Blanka nevű párisi ballettánczosnő volt az, a ki a négus ez érdeklődését kinyilatkoztatásra bírta. A kisasszony Henrik orleansi herceget kísérte afrikai expedíciójában és vele eljutott Harrarba, a négus székhelyére. Itt, miután egy pár abeszíniai főember tetszését megnyerte, meghívást kapott a négus udvarába, hogy ott is bemutassa tánczbeli ügyességét. Henrik herceg ugylászik sejtette a történeteket és le akarta beszélni Deslys kisasszonyt a fellépésről, de nem ért sikert, ellenben annál nagyobb sikere volt a ballerínának Menelik előtt. A négusnak roppant megtetszett a leány és rábirta, hogy maradjon Harrarban. Házat ajándékozott neki és elhalmozta kegyeinek nyilvánításával, úgy hogy a ballerínának olyan élete volt, mint még soha. A boldogság azonban nem fellegmentes. A négus feleségének természetesen nem tetszett a viszony és nem egy házizavart zuditott felséges férje fejére, úgy hogy Menelik, hogy e prédikációktól megmeneküljön, hadjáratba indult. A szép leány azonban vole van a táborban is és most ott szórakoztatja hatalmas udvarlóját.

* Eljegyzés. Sólom-Fekete Ferencz dévai törvényszéki elnök, a «Bihar» volt szerkesztőjének kedves, szép leányát Mariettát a napokban jegyezte el dr. Gálfalvi Réthy Gyula ügyvéd.

* Kanyaró miatt bezárt iskola. Király-Daróczi írja levelezőnk, hogy a községben a kanyaró olyan nagy mérvben fellépett az iskolás gyermekek között, hogy minden iskolában beszüntették a tanítást. A hatóság megtette a szükséges intézkedéseket a járvány terjedésének megállítására.

* Pompásan sikerült. Milán király hétfőn utazott vissza Magaslakról a háromnapos vadászat után Budapestre. A fogadására megjelent a keleti pályaudvaron a szerb konzulátus személyzete, az állomásfőnök és a rendőrség képviselője. Milán exkirály ifjonti frissességgel ugrott le a kocsis lépcsőjéről s keményen megrázogatta a szerb alkonzul kezét.

— A vadászat pompásan sikerült gróf Zichy-nél, csak azt sajnálom, hogy nem maradhattam tovább! — felelte az alkonzul kérdészködésére. Milán király az éjjeli expresszvonattal utazott Nisbe, hogy jelen legyen az ó görög szertartásu újévi ünnepeken szerdán.

* Borhamisítások. A borhamisítók megbüntetésére napirenden van. Budapesten a II. kerületi kapitányság m. augusztus 3-ikán feljelentés következtében Frindt Antal korcsmáros Margit-körut 36. szám alatt levő pinczejében borvizsgálatot tartott. A hatósági vegyész 5 féle mintát vitt ez alkalommal magával, melyeket augusztus 8-án küldöttek át vegyelemzés végett a főváros állandó borvizsgáló bizottsághoz. A bizottság véleménye e hó 3-án érkezett a főkapitányhoz azzal, hogy a borok tényleg hamisak. A rendőrség azonnal elrendelte a zárlatot s most meghozta az ítéletet a hamis bort mérő korcsmáros ellen, mely szerint a budapesti II. kerületi kapitányság Frindt Antalt az 1893. XXIII. t.-cz. 5. és 6. §§-ai alapján a 21. § alkalmazásával 10 napi elzárásra és 600 frt pénzbüntetésre ítélte. Elmarasztalta továbbá 1896 liter hamisnak talált borkészlete értékében — á 30 kr. — 568 frt 02 kr. és mintatüvegek díjában 1 frt 80 kr. megfizetésében. Frindt Antal az ítéletben megnyugodott. A másik borhamisítást Csáktornyan leplezték le. Ugyanis alig hogy a pécsi Engel-czég nagy hirre vergődött hamis boráról lerántották a leplel, egy másik borgyáros, a Wertheim-czég egy vasuti kocsiromány bort szállított Csáktornyára Hochinger M. és fia czimére. A Csáktornyan alakult borvizsgáló bizottság a szállítmányt műbornak konstátálta. Miután küld-

tek belőle az országos vegyvizsgáló intézetnek Budapestre, csakhamar megérkezett a válasz, a bor hamis volt. A csáktornyai törvényszék már ítélkezett ebben az ügyben. Végzésileg utasította a csáktornyai előjáróságot, hogy a zár alá vett műbort semmisítsék meg. Csütörtökön hajtották végre a bírósági utasítást. Kilencczven hektoliter eregedtek a főszolgabíró felügyelete mellett a patakba. A pécsi borgyárost ezenkívül még súlyos pénzbírságra ítélték.

* Templomrabló szobafestő. A debreczeni r. kath. templom perselyét egy napalatt kétszer törték fel és rabolták meg szentségtelen kezekkel. Előbb tizenkilenc forintot vittek el belőle, később pedig tizenöt forint 22 krajczárt. A vakmerő betörő egy hosszú, erős vasszeggel végezte nemtelen munkáját s talán tovább is folytatta volna, de rajtaveszített a gonosz cselekedeten, mert Luidl Henrik harangozó nyakon csipte éppen abban a pillanatban, midőn a felfeszített persely tartalmával el akart illanni. Az elvadult lelkű rabló Horváth Zoltán szobafestő tanonc volt. A központi rendőrségen azt vallotta, hogy az első rablást Danisovszky Gyula és Varga Lajos társaival követte el, míg másodsor már csak saját kezére dolgozott. A vakmerő betörő további intézkedésig lezárattott.

Lehet, de nem tudom . . .

— Összedarabolta a feleségét. —

Vérfagyasztó ügyet kezdett tárgyalni a bünyenítő törvényszék tegnap. Egy gyilkosságot, a melyben a vád az, hogy egy falusi ember meggyilkolta a feleségét.

A férj baltával végezte rémes művét s a feleségén h a r m i n c z h é t sebet ejtett, levágta a kezeit, lábát s az egész testet rettenetesen össze-vissza vágta.

Az ok pedig mint mondják az volt, hogy az asszony viszonyt folytatott a mostoha fiával, akivel rutul megcsalta öreg férjét. A vádlott érzi bűnének súlyát, nem védekezik, nem tagad, hanem mindenre ezt feleli:

— Lehet, de én nem tudom, én nem emlékszem.

És ennél a pár szónál többet nem lehet kivenni a vádlottból, hiába kérdezik, hiába faggatják, minden kérdésre csak ez a pár szó a felelete.

Ott van még a tárgyaló teremben két kis gyermek, a kis Katicza és János, a vádlottnak gyermekei, akik most egészen árván maradtak, az anyjukat meggyilkolták, édes apjuk pedig sokáig ott lesz a börtönben, talán ki sem jön onnan élve . . .

A végtárgyalásról tudósítónk a következőket írja:

A mult év augusztus 18-dikán Sztrákos község erdejében Herlás Vaszali meggyilkolta a feleségét, Dume Annát, akivel rövid ideig élt együtt.

A gyilkosságnak az előzményeit — sűrű fátöl fedi, arról senki sem tud, csak annyi a bizonyos, hogy a házaspár igen rossz viszonyban élt.

Herlás Vaszalinak külobben Dume Anna a második felesége, az első néhány évvel ez előtt halt meg.

Herlás az első feleségével igen jól élt, szép vagyona is volt, sőt több éven keresztül a falunak is ő volt a bírja.

Mindez azonban megváltozott akkor, mikor a második asszony oda került a házhoz. A vagyon elment, a boldogság megszűnt s a szegény hajlékba bele költözött az egyenetlenkedés, a czivakodás.

Ennek az oka pedig azt mondják, az volt, hogy a fiatal második asszony szerelmi viszonyt folytatott a mostoha fiával, egy már meglelt emberrel, s hogy Herláshoz az asszony csak azért ment feleségül, mert vagyonos volt, míg a mostoha fiának, a Herlás édes fiának nem volt vagyona.

Ezt az okot hozzák fel, azonban ez, nem nyert beigazolást, mert erről egész természetesen senki sem tud.

A vádlott igen magas idős ember, akit egészen megtört a fogság s a bűnének tudata, egész közönyösen veszi a dolgot.

Nem tagad, de nem is ősmér be semmit sem s az elébe tartott kérdésekre válassza az: — **L e h e t d e é n e m e m l é k s z e m .**

A tárgyalást a törvényszéki elnök Tassy Pál dr. vezeti szokott tapintatossággal, szavazó bírók Simai Gyula és Kepes Gyula, tolmács: Veres János.

A vádhatóságot Papp Aurél képviseli, míg a vádlottat Hegyesi Márton ügyvéd védi.

A tárgyalás a vádlottnak a kihallgatásával kezdődik.

A vádlott a tett elkövetése után az erdőből haza ment, ott pálinkát hozatott s ivott. Ekkor hozzá ment két ember, akik előtt a vádlott beösmerte, hogy a feleségét megölte.

Az esetre ezeknek azt mondta, hogy ő az erdő szélén találkozott a feleségével. A felesége, azt mondta a vádlott, ekkor felé dobott egy cső kukoriczát, azután pedig egy bottal ütni akarta. Erre a vádlott elővette a fejszáját s azzal megtámadta az asszonyt, a baltával össze-vissza vágta mindaddig, míg az asszony élt. Összesen h a r m i n c z h é t vágást ejtett, az elsőt a fejére, azután levágta a k é t k e z é t s a k é t l á b á t.

Később a vádlott ugyanezt a beösmérő vallomást tette a csendőröknel, majd a vizsgálóbíró előtt is.

A végtárgyalás során azonban a vádlott úgy tesz, mintha semmiről sem tudna.

Az első tanu Styet Juon, akinek a gyilkosságot a vádlott kis négy éves leánya vitte hírül, aki a tett elkövetésének szemtanuja volt.

A kis leány Katicza a tanu szerint azt mondta:

— Megölte az apám az anyámat.

Ugyanezt vallja ennek a tanunak a felesége is.

A kis árva leánykának a négy éves Katiczának a kihallgatására került ezután a sor.

A kis leány, akinek az anyját meggyilkolták, az apja vádlott, a börtönben van, nagyon szép kis gyermek. Olyan kicsike még, hogy székre állitva sem ér az elnöki asztalig.

A kis leánykát tekintve fiatalágát nem is hallgatták ki.

A második gyermeke a vádlottnak s a meggyilkottnak Herlás György 14 éves, azt valja, hogy, szülei igen rossz viszonyban éltek, gyakran czivakodtak. A gyilkosságról csak nzt tudja, hogy az apja, a vádlott előtte így nyilatkozott:

— Megöltem a feleségem, megvert engem az Isten.

A tanu szembesítik a vádlottal.

A vádlott szembesítéskor amikor a tanu szemében mondja ezt, ismét csak azt feleli.

— Lehet, de arra nem emlékszem.

Herlás Vaszali a tanu vádlottnak névrökona elmondja, hogy előtte a vádlott beösmérő vallomást tett a tetteinek elkövetése után.

— Kivitt engem — beszéli a tanu — a a vádlott a mezőre, ott az erdő felé mutatott s s így szól: **O t t a z a s s z o n y .**

Elnök: Mielőtt a csendőrök jöttek, azelőtt tette-e a vádlott beismerő vallomást?

— Igen.

Ez a tanu is azt mondja, hogy a vádlott házaselete igen rossz volt.

Herlás Béla ugyanezt vallja, a mennyiben ő is jelen volt ezen alkalommal.

Herlás János egy kis fiu volt az, a ki a pálinkát hozta a vádlottnak a gyilkosság elkövetése után.

A kis fiu előtt a vádlott akkor azt mondta: Inni akarok, mert bucsuzom a világtól.

Popa Annának a vádlott anyósának a kihallgatása következett ezután:

— Nem panaszkodott-e a leánya a rossz bánásmód miatt? — kérdi tőle az elnök.

— De igen, feleli a tanu.

A tanu különben szintén azt vallja, hogy a házasság igen rossz volt, de arról, hogy annak mi volt az oka, mit sem tud.

Sándor Floarét, egy kis 12 éves fiut hallgatják ki ezután, a véres tetteinek a második szemtanuját. Sándor Floare ezen időben az erdőben volt, s a zajra közel ment a tett színhelyéhez s így mindent jól látott. A fiatal tanu elmondja, hogy az erdőben volt, a mikor a kiáltásokat meghallotta. Kíváncsi volt annak az okára s oda ment.

— Mit láttál ott? — kérdi az elnök tőle.

— Láttam ott azt az embert — a vádlottra mutat — a mint egy fejszével ütötte azt az asszonyt.

— Láttad, a mikor az asszony összeesett?

— Igen.

— Felismerted a vádlottat határozottan?

— Igen.

— Az asszonyt is?

— Azt is.

A tanu ezután azt mondja, hogy többet nem tud, mert megijedt és elszaladt.

Az utolsó tanu tegnap este Suty e Gábor volt, a ki szintén terhelőleg vallott.

Ezen tanunak vallomása után a tegnap kihallgatott tanukat megeskették, a mi után az elnök fél 8 órakor a tárgyalás folytatását a mai napra halasztotta.

Ma még a csendőrök s még néhány más tanut hallgatnak ki, úgy hogy ítélet valószínűleg csak este lesz.

Száz párbaj egy héten.

Lovagias nemzet a magyar. Kényes a becsületére, a mi rendjén van. Csak mániává ne váljék a lovagiasság, a mi már a becsületérzés tulhajtását, hogy ne mondjuk elfajulását jelenti: Ehhez hasonló kultusza a lovagiasságnak Magyarországon kívül csakis Franciaországban tapasztalható, a hol szintén mindent el lehet intézni karddal és pisztolyal. Ott is gyakran előfordul, hogy a legfontosabb és legkényesebb politikai vagy országos kérdéseket, az összekuszált viszonyokat egy-egy kardcsapással vagy pisztolydurranással intézik el. Nem kell hozzá egyéb mint bizonyos foka a férfi bátorságnak és vakmerőségnek. Megsintí sokszor az ügy, a melyről szó van; megsintí sokszor maga becsületkérdése is. Hányszor történik, hogy a becsület lumpjai a lovagiasság álarca alatt bizonyos tudományal vagy czéllövő ügyességgel mindent megengednek maguknak, a mi egyenesen a becsület eszménye ellen irányul, tudván, hogy a ki felelősségre vonja őket, tulajdonképpen az életével játszik, vagy legalább is bőrénék az épségét kockáztatja.

Néhány esztendővel ezelőtt történt, hogy a magyar társadalom, fölháborodva egy nagyon is különös lovagiassági ügyön, a mely az egyik fél halálával végződött, bizonyos egyhangúsággal és egyértelműséggel országos mozgalmat intézett a párbaj mániá ellen. Akkor testületek, kaszinók, egyesületek határozatilag kimondták, hogy perhorreszkálják a párbajt és állást foglalnak ellene. Sőt kimondták, hogy a testületi szellemmel megférhetlen a párviadal és kizárnak mindenkit, a ki a határozat ellenére mégis kiáll a lovagiasság porondjára és ott fegyverrel mérkőzik meg ellenfelével.

A mozgalom mindnagyobb mérvet öltött és már-már ugylátszott, hogy üdvös hatása is lesz a lelkekre. Azt lehetett volna hinni, hogy megszűnnek azok az anomáliák, a mely Magyarországon a lovagiasság mezején annyira felháborították a kedélyeket, amelyeket a becsületérzés és lovagiasság ürügye alatt mindent, de mindent megengednek magoknak. Várva várták, a társadalom állásfoglalása után hogy a hadsereg szelleme is hasonló üdvös irányt követ. Várták, hogy a hadseregnek is lesz bátorsága szembeszállani a százados előítélettel a mi már a szellem és a felfogás bátorságát jelenti, az eddig mélyebb és üdvösebb bátorság, mint a testi bátorság, a mely az élet és testi épséget semmibe sem veszi.

Azonban a hadsereg nem tájított a hagyományos felfogástól. Ott a párbaj kultusza tovább is megmaradt, sőt köteleesség számba megy ma is. Már pedig a társadalom ilyenemű törekvéseit a hadsereg szelleme befolyásolja és irányítja. Angolországban is csak akkor szűnt meg a párbaj, a mikor szigorú katonai törvények kéréletlen súlyos büntetéssel sújtották azokat, akik párbajt vívtak. Egy csapással vége volt a párbaj mániájának. És mit látunk? A becsületérzés virágzik Angolországban úgy, mint az ugynevezett lovagias nemzetek körében. Az emberek jobban tisztelik egymást, mint azelőtt. Erősebb kötelék fűzi őket egymáshoz: mint a megfélemlítés: a törvények tisztelete és a kölcsönös megbecsülés.

S most néhány évvel a magyar társadalom párbajjellenes mozgalmá után mit tapasztalunk a magyar közéletben és magánéletben egyaránt? Azt, hogy a párbaj kultusza még nagyobb és szélesebb, mint azelőtt. Az történik, hogy a közélet minden tagja, kezdve a miniszterelnökön végig a legkisebb hivatalnokig fittyet hány a törvényeknek és a legfontosabb állami

kérdésből is személyes, lovagiassági ügyet csinál, éppen úgy, mint egy görbe tekintetből. Azt tapasztaljuk, hogy a tyukszemrevaló tiprás éppen úgy involválja a fegyverek csörgését és a szekundánsok mozgósítását, mint a megsértett asszonyi becsület. Nem-hogy csökkent volna a lovagiassági mániá, hanem növekedett, sőt hallatlan arányokat öltött.

Egy fővárosi vívómestertől valóban szomorú, lesújtó, de mindenképpen karakterisztikus adatokat kaptunk a párbajviszonyokról. Kimutatta, hogy az ő vívótermében a múlt héten tizenhat párviadal volt. Azonkívül minden vívóteremben legalább tíz párbaj folyt le a nevezett időben. Budapesten összesen tíz vívóterem van. Így tehát Budapesten a múlt héten összesen legalább száz párbaj volt. A párbajok összegét itt csak a kardpárbajokra vonatkoztatjuk, amelyeket ellenőrizhetünk a vívótermekben kapott adatok alapján.

Hány pisztolypárbaj folyt le véresen vagy vér nélkül a czinkotai erdőben, a váci határon és Rákoson, arról a statisztika nem számolhat be a jelen pillanatban. Mi csak az ellenőrizhető adatok nyomán indulunk és biztos számítás szerint regisztráljuk, hogy száz kardpárbajt vívtak egy hét alatt a fővárosban.

Nem eléggé megdöbbenők-e csak az adatok arra hogy a lovagiasság a világ korszakában odakiáltás a társadalomnak a »Menetekel«-? Nem érett e meg az idő arra, hogy a társadalom mérvadó köréi, a hadsereg vezetői mindazok, a kinek döntő szava van a társadalmi tényezők felfogására, végre kilépjenek a hagyomány, középkori barbarizmusból példajoggal, kezdeményezésökkel illusztrálják, hogy a törvények tisztelete, a kölcsönös megférhetőség és egymás megbecsülésének kultusza meltrőbb a kor szelleméhez és a haladás szelleméhez, mint a vérengző hajlamok és a fegyverek villogtatása? Hadd következék be az emberi méltóság megóvásának áldásos korszaka, mely kiküszöböli a személyi és dologi inkompatibilitásokat és brutális összetűzéseket, a melyek visszavezetnek bennünket az ökológus korszakába.

A statisztikai példa, a melyet felhoztunk eléggé flagránsan illusztrálja ez óhaj méltánylatának szükségességét.

SZINHÁZ.

Ámon Margit jutalomjátéka. Valóságos ünnepi est volt e hó 10-én a temesvári színházban. Á m o n Margit, a társulat kedvelt szubrett primadonnája, a mi kedves ismerősünk tartotta jutalomjátékát a »V a r á z s g y ű r ű« Michelette szerepében. A »Délmagyarországi Közlöny« azt írja erről a jutalomjátékról, hogy rég volt magyar művésznőnek ekkora varázsa a temesvári közönségre. Á m o n Margitot kitörő lelkesedéssel és szebbnél-szebb virágadományokkal halmozták el, melyeket a műértő nagyközönség és a temesvári hölgyek adtak. Valóságos diadal-estélye volt ez a fiatal művésznőnek, aki bájos volt, bódító a megjelenése, édesek a nótái, kedves és eleven a játéka. Előadás után lakoma volt tiszteletére, melyen többek közt K a b d e b ó Gergely alispán és M a j e r Károly országgyűlési képviselő köszöntötték fel a fényes jövőjű fiatal művésznőt.

EGYESÜLETEK.

A nőegylet gyűlése. A »Biharmegyei és Nagyváradai Nőegylet« választmányi tagjait és védhölgyeit van szerencsém a f. évi január hó 13-ik napján d. u. 1/5 órakor az árvaházban tartandó választmányi ülésre meghívni. Nagyvárad, 1899. évi január hó 9. napján. Özv. báró Gerliczy Félixné, elnök.

Igazságszolgáltatás.

A méregkeverő. Horváth Pál gyári munkás sehogysem illtett a feleségéhez. Az asszony csaknem tizenöt évvel idősebb volt a férjénél s bájai rég eltűntek, amikor Horváth Pál a férjferő teljében állott. Ez a körülmény heves féltékenységi jelenetekre szolgáltatott okot. A nő lépten-nyomon követte a férjét s rémlátó szemekkel gyanúsított akkor is, amikor az ura egészen ártatlan volt.

Tavaly nyáron az asszonyt hirtelen szivgörcsök lepték meg. Az előhívott orvos csillapító szert rendelt, s Horváth a recepttel elment a patikába. Amikor az orvoságos üvegcsével hazafelé bandukolt, egyszeribe eszébe jutottak az ő házaseletének összes keservei. Felötlött benne a gondolat, — miközben az üvegcsét szorongatta a kezébe — hogy most véget vehetne szenvedéseinek, s eltehetné az asszonyt láb alól. Az utja a gyár mellett vezetett el, a melyben dolgozott. Berohant a műhelybe, az orvoságot kiöntötte s helyette sósavval töltötte meg az üveget, amelyet aztán haza küldött azzal az üzenettel, hogy óránként egy evőkanállal kell belőle bevenni.

Az asszonynak feltűnt a folyadék erős szaga s a mlkor a kezére csöppentett belőle, erősen égette a bőrét. Természetesen nem vette be az orvoságot, ellenben fenytő feljelentést tett a férje ellen.

A tárgyalás alkalmával az ügyész szándékos emberölés kísérletével vádolta Horváth Pált, Mózes László védő azonban csak előkészületi cselekményt látott fennforogni. A törvényszék az ügyésznek adott igazat s Horváthot szándékos emberölés kísérlete miatt három évi börtönrre ítélte. A kir. ítélőtábla Tolnai Antal tábla bíró előadása mellett helybenhagyta az első bíróság ítéletét.

A nagyváradai kir. tábla kitűzött ügyei.

Előadó: *Mariencescu Athanáz.*

2812. Kiss Sára — Riegeel József.

2959. Szokoli Zsuzsánna — Kárász János.

2382. A kir. ügyészség — Szodlák János és neje.

3121. Czinkota Mária — Tuskó István.

3132. Vig Zsuzsánna — Dézsi Lajos.

3134. Takács Rozália — Papp András.

Előadó: *Fráter Imre.*

1872. Borcz Simon — Borcz Mariska.

1876. Bóra Tógyer — Kisbora Kracsun.

1889. Maczey Mária — özv. Maczey Jánosné.

1879. Zup Ravéka — Illés Tógyer s. t.

1889. Papp Sándor — özv. Papp Sándorné.

Előadó: *Dobosfy Alajos.*

1765. Szántó Simon és társa — Rosenfeld Simon s. t.

1857. Karácsonyi Dem. és Mihály hagy.

2148. Szkurt Floary — Pantis Oana.

3128. Pollák s. t. — Barta Lajos.

3180. Bukatos Mojsza hagy. ügye.

3252. Lovasy Ferencz hagy. ügye.

3369. Özv. Hirschmann Józsefné hagyatéki ügye.

Előadó: *Bócz Géza.*

2335. Özvegy Vadász Imréné — Vadász András.

2389. Kuthy Károly — Várnay Béla.

2391. Lengyel Sándor s neje — Czibi János.

2482. Jerkán Juon — Krizsán Juon s. t.

2515. Özv. Kovács Jánosné s. t. — Kovács Sándorné s. t.

2981. Gilea Tógyer hagyatéki ügyr.

3021. Mikulicz Mikula hagy.

3106. Floriczán Joczáné hagy.

3107. Fericsán Juon hagy.

3120. Flender György hagy.

Előadó: *Dr. Járossy Károly.*

2977. Komáromi Imre — H. Szabó Sándor.

2978. Véber Leo — Kaiser József.

2996. Bujánovits Béla — Osztreicher Sándor.

3036. Hanner és t. — Dajbukát Gerő.

3037. Pécskai tkptr — ó-pécskai gör. szert. iskola.

3038. Braun Katalin — Perei Sándor s neje.

3048. Aradi I. tkptr — Bernáth László s. t.

3063. Somogyi Soma — Ürményi Pál.

2067. Putarity Gavra — Putarity Mita.

2092. Szüle Kálmán — Rohoska Pál

3100 Farkas Mátyás — Farkas József.

3101. Krausz Adolf — Lichtmann Salamon.

REGÉNY-CSARNOK.

SZERESS ÖRÖKKE.

Írta: Buchanan Róbert.

Angolból fordította: Dr. N. Gy. 36.

A leány megint tiltakozott:

— Oh Fülöp, hadd menjek én is veled!

— Nem, Mabel, — szolt a férfi szilárdan.

— Gondoltam erre is egykor, de akkor más ember voltam. Szerelmed egészen átalakított. Én csak mint egy árnyék jelentem meg a te életedben; el fogok utazni s a nap fény ujra rád derül.

— Soha, soha te nélkülöd! Oh Fülöp ne beszélj oly kegyetlenül.

A férfi megállott s megcsókolta a leányt; szemei nedvesek voltak a könnytől! de midőn beszélt, hangja szilárd volt és ünnepélyes:

— Mielőtt elválnánk, drága lelkem, hadd mondjam el neked, mit tettél érettem s akkor talán be fogod látni, hogy jó vagyok hozzád, nem kegyetlen. Mielőtt láttam volna arczodat s megszerettelek volna, nem hittem emberi jóságban, hanem mindent rossznak gondoltam, legrosszabbnak a könnyelmű nő szívet. Gyűlöltem pájtásaimat s fölláztam Isten ellen.

Nos, ennek vége van. Két áldott dolog jött hozzám, drágám, hogy tudok szereti, hogy tudok imádkozni és Isten, válaszul imádságomra, arra is megtanított, mit kell lennem. A szerelem, a mely fölládozza önmagát áldottabb, nem, boldogabb, mint a szerelem. a mely czélt ér. Nem teszem boldogtalanná életedet azzal, hogy a magaméhoz csatoljam azt. Jó az Isten.

A leány nem tudott felelni, de zokogott keservesen.

— Szenvedésnek megyek eléje, talán halálnak, nem szégyennek Akármilyen történet, akármit hallj elmúlt életemről, ne feledd el, hogy te mentettél meg. Nem hiszem, hogy ezen a földön valaha találkozhatnánk és jobb is így; de talán ott fenn Istennél Évek múltával halványulni fog képem előtted. Majd találsz te más valakit, nálamnál százszor méltóbbat, de te imádkozni fogsz értem s gyermekeidet is meg fogod tanítani imádságra, az én lelkemért.

A leány nem tudott felelni; szíve annyira tele volt; de hozzásimult sirva, keseregve. Ez volt a legfőbb pillanat, tele boldogsággal, a mely nagy bánatból fakadt s a mely jobb, szentebb, mint akármely öröm, mely emberszívet eltölthet. Mert most mindketten tudták, mindörökké a szerelem szentségét, a mely nem földi, hanem égi eredetű; a mely mindent eltűr, mindent elvisel, mindent remél, mert tudja, hogy akármilyen következnék, Isten akarta, Isten szentelte meg.

Egyszerre, a mint együtt állottak, Mabel följjedt és hallgatósni kezdett, mert léptek zaja ütötte meg füleit.

— Oh hallgasd csak! — kiáltá,

Csaknem ugyan azon pillanatban dübörgés hallatszott, fekete alakok merültek föl a domb mögül s a hangos kiáltás:

— Fogjátok meg, élve vagy halva!

Vanderdecken kiáltva egyet, kihuzta kardját, mert a partörök egyszerre megtámadták. Mabel sikoltozva tördelte kezeit. Hogy mi lett a vége, Mabel nem volt vele tisztában; annyira emlékezett homályosan, hogy látta kedvese hatalmas alakját vivni a partörökkel. Kiáltások s káromkodások töltötték el a levegőt, tüzelés, kardcsengés; de rövidebb idő alatt, mint azt le lehetne írni, Vanderdecken utat vágott magának kardjával s elmenekült a szomszédos buczkák felé. A többiek követték, de nem igen érthették utól, mert pompás futó volt. Még lövéseik sem találtak. A mint eltűntek, Mabel Lambe gazda alakját pillantotta meg.

— Bátorság Mabel kisasszony — gúnyolódék. — A ficzkó meg lesz fogva!

— Oh uram, mit gondol? — kiáltá a leány vadul. — Miért fognak meg? Mi rosszat tett?

Lambe vállat vonitva kacagott föl:

— Djjat tüztek ki a fejére saját orszá-

gában s a király összes alattvalói meg lettek intve, hogy fogják meg, a hol megkapják. Ugyan verje ki azt a gazembert a fejéből. Jöjjön, menjünk együtt haza!

A lány borzadályal hátrált meg előle s mikor Lambe hozzálépett, mintha meg akarta volna érinteni, még ez utóbbit is megijesztette arczkifejezése. Hagyta hát menni a lányt utjára. Mabel kétségbeesve futott hazafelé Félóra mulva hazaért s elig nyitotta ki az ajtót, inkább esett, mint borult Amos és Mártha karjai közé.

Másnap virradóra a kis város tele volt hirrel, hogy az idegen kapitányt a király tisztjei keresték, hogy átadják mint bűnöst saját országa hatóságainak, mert gyilkossággal s kalózkodással volt vádolva. De legalább ez éjjel nem sikerült kézre keríteni őt. Valahol elrejtőzött, de csakhamar blzonyára kézkerekerül. Másnap Amos házában kutatást tartottak a partörök, de persze minden eredmény nélkül. Mabel egész nap járt kelt, mint a bolond, hallgatósza, remegve, félve és mégis keresve újabb híreket. Más nap éjjel aztán, persze éjjel után, Reyly Antal ugrott be hozzá s miután óvatosan körülnézett, megsimogatva Mabelt, így szölte hozzá;

— Ne szomorkodjál gyermekem, a kapitány meg van mentve!

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A békebontók.

Budapest, jan. 10. (Saját tud. táv.)

A kormány és az ellenzék között megindult béketárgyalásokba ma üszköt dobott a Komjáthy-csoport, mely az ellenzék egész actiója alatt félrevonulva fondorkodott, most pedig hirtelen előre tört, hogy a hosszas fáradság eredményét helyrehozhatatlanul tönkre tegye. Az összes ellenzék ugyanis Kossuth Ferenczékkel megegyezett a provizoriumba, sőt a kiegyezés fentartásába is, csak bizonyos elvi kijelentéseket óhajt hangsúlyozni. A kormányval simpatialó függetlenségek ezért hevesen megtámadják Kossuth Ferenczet, de másfelől a kormány is kijelentette, hogy a korona szigoruan ragaszkodik a békepontokhoz és a kiegyezés feltétlen biztosítását óhajtja. Ha most már az előterjesztett békepontokra nézve nem lesz megállapodás, úgy a kompromisszum elmarad.

Ez a mai pártkonferencia története a Kossuth-pártban. A pártok holnap ülés előtt újra tanácsot fognak tartani, hogy a dolgot nyélbe üssék.

A közvetítést végző küléptek ma megjelentek Bánffy br. miniszterelnöknél és kijelentették, hogy még nem tudnak biztosat mondani.

Kompromisszum esetére most már Radó Kálmánt emlegetik az új kabinet fejének,

Hir szerint br. Bánffy miniszterelnök csütörtökön megy Bécsbe, hogy a megbízottokról, nevezetesen a béketárgyalások eredményéről előterjesztést tegyen.

Kinevezett osztálytanácsos.

Bécs, jan. 10. (Saját tud. távirata.)

A miniszterelnökség sajtóosztályának vezetőjét, Rosner Ignác dr. miniszteri titkárt osztálytanácsossá nevezték ki.

A Reichsrath összehívása.

Bécs, január 9. (Saj. tud. távirata.)

A »Wiener Zeitung« O Felségének Thun

gróf miniszterelnökhöz intézett e hó 8-án kelt kéziratát közli, amely a Reichsrathot január 17-ére összehívja.

Uj aranygyapjas lovag.

Bécs, január 10. (Saját tud. távirata.)

Ő Felsége Emánuel aostai herceget e hó 6-án kelt kézirattal az aranygyapjas-rend lovagjává nevezte ki.

Az osztálysorsjáték húzása.

Budapest, január 10. (Saját tud. táv.)

Az osztálysorsjáték húzásán tizenötezer koronát nyert 46773, tizezret 80314, 54278, ötezret 114, 36674, 83209.

A franciaországi események.

Budapest, január 10. (Saját tud. táv.)

Mint Párisból jelentik, Faure elnök elfogadta Bauropaire lemondását és helyébe Balebampre semmitőszéki bírót nevezte ki. Mazeau első elnök átveszi újra az egész vezetést.

Páris, jan. 10. Ma érkezett meg egy cayennei táviratban Dreyfus válasza a semmitőszéki bizottság kérdéseire ama változások tárgyában, a melyeket Dreyfus lefokozása napján állítólag Lebrun-Renault százados előtt tett. Dreyfus erélyesen tagadja, hogy bármily körülmények között is vallomást tett volna s erősítgeti ártatlanságát. Ezt a táviratot már az este adták át a semmitőszéknek. Azt hiszik, hogy a semmitőszék befejezni készül tevékenységét.

Páris, jan. 10. Az »Echo de Paris« mai reggeli számában kezdi közölni Quesnay de Beaurepaire cikkét vagyis Quesnay de Beaurepaire-nek Mazeau semmitőszéki első elnök előtt tett vallomását, a január 6-iki pótlásokat és nyilatkozatokat és Quesnay de Beaurepaire választát arra a félhivatalos közleményre, a melylyel a kormány Bard eljárását igazolni akarta. Quesnay de Beaurepaire azzal kezdi leleplezéseit, hogy tiltakozik Loow elnöknek egy nyilatkozata ellen, a mely szerint Quesnay de Beaurepaire-nek Loow előtt tett vallomásai semmit sem lepleznek le. Quesnay de Beaurepaire elítéli Loow részrehajlását Picquart javára, a kit a hadseregből elkergettek, hamisítással vádoltak s a ki rágalalmazója a tisztikarnak.

Páris, jan. 10. A Havas-ügynökség jelentése szerint Mazeau, a semmitőszék első elnöke azt a szándékát nyilvánította, hogy a kedélyek megnyugtására nyomban a Dreyfus-ügy revíziója tárgyában megindult vizsgálat befejezése után átveszi a büntetőtanács elnökségét és a tárgyalásokat elejétől fogva maga vezeti. (Magy. Táv. Ir.)

KÖZGAZDASÁG.

A vásárok Komádiban. Komádi községben az 1899. évben következő napokon tartatnak meg az országos vásárok: márczius 24. és 25., április hó 21. és 22., augusztus hó 16. és 19., szeptember hó 30. és október 1. Minden vásár alkalmával mindkét napon jószág és kirakodó vásár.

A gazdasági egyet felolvasásai. A »Biharmegyei Gazdasági Egyesület« az elmúlt évben igen hasznos, tanulságos felolvasásokat rendezett Biharmegye nagyobb községeiben, amelyeket a gazdák tömegesen látogattak.

Az egyesület ezen a szép sikeren felbuzdulva, ez évben is rendez ilyen közhasznú felolvasásokat és pedig a következő sorrendben:

- Január hó 12. Diószeg d. e. fél 11. Selyemtermelésről, előadó *Rátkay* József.
- Január hó 12. Diószeg d. d. 11. Kisgazdák által használandó vetésforgóról, *Molnár* Lajos.
- Január 19. Szalárd d. e. fél 11. Méhészet-ről, előadó *Vaday* József.
- Január 19. Szalárd d. e. fél 11. Takarékmagtárakról, előadó *Szabó* János.
- Január 22. Nagy-Léta d. e. fél 11. Dohánytermelésről, előadó *Kállay* Ödön.
- Január 22. Nagy-Léta d. e. fél 11. Kisgazdák által használandó vetésforgóról, *Molnár* Lajos.
- Január 22. Sarkad d. e. fél 11. Takarmánytermelés és takarmányozásról *Kacvinszky* Andor
- Január 22. Sarkad d. e. fél 11. Sertésvész elleni intézkedésekről, *Alexander* Lajos.
- Január 24. Érmihályfalva d. e. fél 11. Dohánytermelésről, *Kállay* Ödön.
- Január 24. Érmihályfalva d. e. fél 11. Homoki szőlőültetéséről, *Szabó* Lajos.
- Január 26. Komádi d. e. fél 11. Községi hitelszövetkezetekről, *Abonyi* Károly.
- Január 26. d. e. fél 11. Kendertermelésről, *Schöffler* J.
- Január 29. Mező-Telegd d. e. fél 11. Állattenyésztésről, *Szemes* Árpád.
- Január 29. Mező-Telegd d. e. fél 11. Nagyban termelendő gyümölcsfajokról, *Wengärtner* A.
- Február 2. Torda d. e. fél 11. Községi hitelszövetkezetekről, *Abonyi* Károly.
- Február 2. Torda d. e. fél 11. Sertésvész elleni óvintézkedésekről, *Alexander* Lajos.
- Február 5. Mező-Keresztes d. e. fél 11. Községi hitelszövetkezetekről, *Abonyi* Károly.
- Február 5. Mező-Keresztes d. e. fél 11. Kisgazdák által használandó vetésforgóról *Molnár* Lajos.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1898. január hó 10-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 9.50—9.80. Kétszeres buza 7.90—8.30. Rozs 7.60—8.60. Arpa 5.20—5.60. Zab 5.30—5.60. Tengeri: 4.20—4.50. Borsó 17.—. Lencse 18.—. Bab 7.—. Köleskása 12.—. Burgonya 2.20. 100 kiló lánqliszt 16.50, zsemlyeliszt 15.50, fehérkenyér liszt 14.50, barnakenyér

liszt 13.—, széna fuvarral 2.10, szalma 0.70 Szalonna 64.—, 6 kiló zsup-szalma —06, 150 dkg alom-szalma —03. 1 köbm. bikkfa 3.25, tölgyfa 3.—, cserfa 3.45. 100 kiló marhahus 48.—, öntött gyertya 46.—. Lámpaolaj 46.—. 1 liter ó-bor —50. Uj-bor —40. Pálinka —32, Szilva pálinka —80. Szesz 95.—. 1 mm. kőso 10.70, nyers fagyú 24.—. olvaszt. fagyú 34.—, szappan 24.—, birka gyapju —.—, magyar gyapju —.—, Egy hektoliter ó-bor 33.—, uj bor 24.—, mész 1.—, kemény faszén 1.70. puha faszén 1.50, kendermag 9.50. köles 5.30 repeze 12.—, dió 16.—, mogyoró 14.—, asztal szilva 20.—. Egy kilogramm savanyú káposzta 12, szalonna 68, sertésus 52, juh-hus 34, veres hagyma 7, fog-hagyma 28, bors 1.—, paprika 1.20, barnakenyér 13. Egy liter kőolaj 20. 1 mm. bükköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—. 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Forgalmi kimutatás 1898. évi január 10-ről Tiszta buza körülbelül 400 hltr, kétszeres buza 100 hltr, rozs 150 hltr, arpa 80 hlt. zab 100 hltr, tengeri 450 hltr, burgonya 500, hltr. Lásas jószágok: Hizott sertés mintegy 150 drb, félhizott 180, sovány 240, süldő 350, malac: 550, hizott marha 10, jármás ökör 340, fejős tehén 200, borju 140, bivaly —, juh és kecske 28, ló 398.

Marha ártáblázat 1898. január 10-ről Egy pár első rendű jármás ökör 280—300, egy pár másodrendű jármás ökör 180—275, egy pár harmadrendű jármás ökör 110—175, 1 pár fejős tehén 84—185. 1 drb.vágó ökör 250 kgr. 63—85. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 43—65, 1 drb. veres borju 12—18, 1 drb. fél éves borju 16—23, 1 drb egy éves borju 22—32, két éves borju 31—56. 1 pár hizott sertés 44—78, 1 pár fél éves 20—24 1 pár egy éves sertés 34—52, 1 pár két éves sertés 55—76, egy drb igás ló 45—80, 1 pár ökrbőr 16—21, 1 pár tehénbőr 12—16, 1 pár borjubőr 5—8, 1 pár lóbor 6—10.

Reich Jenő Társas

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

B u d a p e s t, január 10.

Az irányzat szilárd

Buza márcziusra	9.51
Uj tengeri	4.86

Rozs őszre	8.11
Zab őszre	5.74
Tengeri augusztusra	—
Buza októberre	—

Értéktőzsde.

Budapest, január 10.

Az irányzat gyenge

Oszták hitel	359.40
Magyar hitel	389.75
Allamvasut	369.60
Rimamurányi	379.80
Magyar jelzálog	226.—
Salgótarjáni	604.—
Wagon-kölcsön	282.25
Villamos vasut	279.50
Magyar leszámítoló	353.25
Iparbank	104.25
Budapest közuti	366.50
Kereskedelmi	1011.50
Déli vasut	78.—

B e c s, január 10.

Az irányzat nyugodt

Oszt. hitel	363.78
Magyar hitel	392.—
Allamvasut	364.1/2
Birodalmi márka	58.97

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. január 10-én.

Magyar aranyjárdék 4%	120.—
Magyar koronajárdék	97.80
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,1/2%	119.70
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,1/2%	100.—
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	96.50
Italméresi jog megváltási kötvény	100.70
Horvát-szlavón földtehermentési kötvény	97.—
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	160.—
Tiszabályaosi és szegedi sorsjegyek kölcsön	138.—
Oszták járdék papirban	101.50
Oszták járdék ezüstben	101.30
Oszták korona járdék	101.75
Oszták magyar bankrészevény	935.—
Magyar hitelbankrészevény	335.—
Oszták hitelintézeti részevény	359.60
Oszták-magyar államvasuti részevény	360.—
20 frankos arany (Napoleond'or)	363.20
Német birodalmi márka	58.90
London vista	120.45
Párisi vista	47.80
20 márkás arany	11.79

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1898. évi október 1-től.

Kolozsvar—Nagyvárad—Budapest.						Budapest—Nagyvárad—Kolozsvar.						Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.									
	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	T. v.				
Kolozsvar	ind.	11 01	5 23	7 00	6 13	—	Budapest	ind.	9 15	1 55	5 45	8 30	—	P.-Ladány	ind.	4 06	1 31	6 00	2 29	6 05	
B.-Hunyad	>	12 20	6 40	8 37	7 54	—	Nagykátá	>	10 20	3 05	7 54	10 16	—	Debreczen	>	5 22	3 —	6 55	3 56	8 20	
Csucsá	>	12 52	7 09	9 19	8 32	4 49	Szolnok	>	11 19	4 23	9 27	11 31	—	Érmihályfalva	érk.	6 35	4 01	7 38	4 58	9 47	
Bucsa	>	—	—	—	9 33	8 51	P.-Ladány	>	12 55	5 55	11 53	2 00	5 00	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.							
Brátka	>	—	—	9 50	9 10	5 38	Báránd	>	—	—	12 07	2 12	5 17	Sz. v. Sz. v. Sz. v. Sz. v. Gy. v.							
Rév	>	1 34	7 47	10 08	9 30	6 13	Sáp	>	† 1 17	† 6 15	12 24	2 27	5 38	Érmihályfalva	ind.	6 36	11 09	5 35	9 14	8 13	
Elesd	>	† 1 48	† 7 59	10 25	9 48	6 42	B.-Ujfalu	>	1 33	6 30	12 46	2 47	6 04	Debreczen	>	3 37	12 36	8 15	10 27	9 01	
Mező-Telegd	>	2 01	8 11	10 42	10 07	7 10	M.-Peterd	>	—	—	1 00	3 00	6 21	P.-Ladány	érk.	5 13	1 45	9 45	11 28	9 48	
F.-Vásárhely	>	—	—	11 01	10 27	7 38	M.-Keresztes	>	—	—	1 14	3 12	6 37	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés—Debreczen—Nagy-Léta.							
Várad-Velenceze	>	2 25	8 32	11 10	10 37	7 51	Bors	>	—	—	1 28	3 25	6 56	V. v. V. v.							
Nagyvárad	ind.	2 38	8 43	11 32	11 04	8 —	Püspöki	>	—	—	1 36	3 32	7 08	Debreczen	ind.	5 25	1 05	—	—	—	
Püspöki	>	—	8 51	11 42	11 14	2 37	Nagyvárad	ind.	2 18	7 14	2 06	3 58	1 22	Sáránd	>	9 28	5 06	Vértés	ind.	—	
Bors	>	—	—	11 50	11 22	2 48	V.-Velenceze	>	2 24	—	2 30	4 05	1 31	H.-Bagos	>	9 41	5 17	M.-Pályi	>	5 47	1 30
Mező-Keresztes	>	—	—	—	11 37	3 20	F.-Vásárhely	>	—	—	2 41	4 16	1 46	H.-Pályi	>	10 05	5 41	H.-Pályi	>	6 03	1 48
Mező-Peterd	>	—	—	12 15	11 50	3 38	M.-Telegd	>	2 50	7 43	3 03	4 38	2 19	M.-Pályi	>	10 20	5 55	H.-Bagos	>	6 18	2 05
B.-Ujfalu	>	3 18	9 23	12 29	12 05	4 16	Élesd	>	† 3 04	† 7 56	3 21	4 56	2 50	N.-Léta-	>	—	—	Sáránd	>	6 40	2 29
Sáp	>	† 3 33	† 9 38	12 47	12 25	4 49	Rév	>	3 26	8 18	3 45	5 20	3 32	Vértés	érk.	10 43	6 15	Debreczen	é.	7 18	3 13
Báránd	>	—	—	1 01	12 41	5 13	Brátka	>	—	—	4 06	5 43	4 08	Sáránd—Derecske. Derecske—Sáránd.							
P.-Ladány	>	4 03	10 06	1 34	1 19	5 31	Bucsa	>	—	8 51	4 27	6 04	4 36	Sáránd	ind.	9 38	5 16	Derecske	ind.	6 00	9 04
Szolnok	>	5 39	11 44	3 35	3 37	—	Csucsá	>	4 16	9 06	4 53	6 31	5 03	Derecske	ér.	9 57	5 35	Sáránd	érk.	6 20	9 12
Nagy-Kátá	>	6 34	12 41	4 45	5 07	—	B.-Hunyad	>	4 52	9 37	5 32	7 16	—								
Bndapest	érk.	7 50	1 50	6 20	7 10	—	Kolozsvar	érk.	5 55	10 37	6 59	8 33	—								